

Tástáil, feabhsú agus cur i láthair

Léargas tapa ar an gceacht

Osclaíonn na grúpaí a dTreoir Dearaidh arís agus ainmníonn siad na critéir ratha is gá dá bhfréamhshamhail a chomhlíonadh. Tar éis don mhúinteoir léiriú gasta a thabhairt ar conas tástáil a dhéanamh i gcoinne critéar agus fianaise a bhailiú, déanann siad an chéad tástáil chothrom le trealamh roinnte (meáchain, stáisiúin uisce, liathróidí boga, amadóirí), agus breacann siad síos na torthaí ar an leathanach tástála i Meastóireacht na Fréamhshamhla. Cuireann siad feabhas amháin ar an bhfréamhshamhail bunaithe ar fhianaise, déanann siad an critéar lag a aththástáil ar an mbealach céanna, taifeadann siad é ar an leathanach torthaí, agus ansin cuireann siad an fhadhb, an fhianaise, an t-athrú agus an aththástáil i láthair grúpa comhpháirtí.

Cuspóirí foghlama

- Fréamhshamhail a thástáil i gcoinne critéar ratha comhaontaithe agus an fhianaise a thaifeadadh
- Feabhas amháin a chur uirthi, í a aththástáil, agus anailís ar an bpróiseas dearaidh agus ar an toradh a chur i láthair

Roimh an gclog: ullmhúchán

Bíodh fréamhshamhail agus Treoir Dearaidh gach grúpa ar na boird roimh an gclog. Cuir an trealamh roinnte le chéile in aon áit amháin: meáchain bheaga, dhá stáisiún uisce (crúiscín, tráidire, taespúnóg), dhá liathróid bhoga, dhá stopuaireadóir, rialóirí, carn leabhar, chomh maith le giotaí cárta, téip agus sreangán a choinnítear siar go dtí an chéim feabhsaithe. Cuir tríú tráidire leis (stán rósta nó clúdach bosca lóin) má bhíonn go leor foscadán ag roinnt an uisce.

Ábhair

Earra	Líon	In aghaidh	Foinse	Rogha eile ar chostas íseal
fréamhshamhlacha na ngrúpaí a tógadh níos luaithe sa tionscadal seo	1	grúpa	seomra ranga	ceann ar bith: tá na fréamhshamhlacha riachtanach don cheacht seo
leathanaigh chomhlánaithe na Treorach Dearaidh ó níos luaithe sa tionscadal seo	1	grúpa	seomra ranga	athscríobh gasta ar na critéir ratha ar pháipéar garbh má tá treoir in easnamh
Leathanach tástála na Dialainne Imscrúdaithe	1	dalta	bileog inphriontáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán agus an múinteoir ag rá na gceannteideal os ard
Leathanach torthaí na Dialainne Imscrúdaithe	1	dalta	bileog inphriontáilte a chuirtear ar fáil	cúl an leathanaigh tástála, nó páipéar bán agus na ceannteidil á rá os ard don aththástáil agus don chonclúid
meáchain bheaga (leicneáin, boinn airgid nó maiseanna 100 g)	20	rang	trealamh scoile	málaí beaga séalaithe le rís nó le pónairí triomaithe
crúiscín uisce agus tráidire éadomhain	2	rang	seomra ranga	buidéil mhóra uisce agus stáin rósta nó clúdaigh ó bhoscaí lóin
taespúnóg chun uisce a dhoirteadh i líon áirithe spúnóg	2	rang	seomra ranga	spúnóg bhoird a úsáidtear mar an tomhas céanna gach uair a dhoirtear uisce
leabhair ranga le haghaidh tástálacha ualaigh ar sheastáin nó ar choimeádáin	6	rang	seomra ranga	an carn céanna cóipleabhar nó leabhar ón scéim léitheoireachta gach uair
liathróid bhog	2	rang	trealamh scoile	péirí stocaí rollta
stopuaireadóir nó amadóir ranga	2	rang	trealamh scoile	cloig sa seomra ranga a bhfuil snáthaid soicindí orthu, nó amadóir fóin nach n-úsáidfídh ach an múinteoir
slat mhéadair nó rialóir 30 cm	1	grúpa	seomra ranga	píosa sreangáin marcáilte 30 cm nó 1 m ar fad

Earra	Líon	In aghaidh	Foinse	Rogha eile ar chostas íseal
téip chumhdaigh	1	grúpa	seomra ranga	téip ghlé nó ceangail sreangáin
giotaí cárta	5	grúpa	seomra ranga	cárta ó bhoscaí gránaigh a thugtar isteach ón mbaile
sreangán	1	grúpa	seomra ranga	olann nó bandaí leaisteacha
ciarsúir nó tuáillí páipéir (chun seiceáil an bhfuil sé tirim faoi na foscadáin)	1	grúpa	seomra ranga	páipéar garbh
ceirteacha chun uisce doirte a ghlanadh	4	rang	seomra ranga	seantuáillí soithí

Pointe sábháilteachta

Seastar siar má thiteann struchtúr as a chéile; ná caitear meáchain; glantar uisce láithreach; is duine fásta a dhéanann aon ghearradh deacair; coinneigh bealaí an urláir saor ó fhréamhshamlacha.

Céimeanna teagaisc

- **Ag tosú:** Tá na fréamhshamhlacha agus na Treoracha Dearaidh ar na boird cheana féin; ná dail an trealamh tástála fós. Iarr ar dhá nó trí ghrúpa critéar ratha amháin a léamh os ard. Ceist lárnach: mura ndeirimid ach “tá cuma mhaith air”, an ndearnamar tástáil air i ndáiríre?
- **Cad a áirítear mar thástáil chothrom ar ár ndearadh?:** Ainmnigh critéir ratha, fianaise, feabhas amháin agus an próiseas dearaidh i níos lú ná nóiméad, ansin léirigh beo le seastán beag breise nó bacainn bheag bhreise: déan machnamh os ard, tuar, tomhais 10 soicind é ina sheasamh gan tacaíocht, tabhair faoi deara an luascann sé nuair a bhuailtear cnag ar an deasc, agus ainmnigh athrú amháin ar an mbonn. Má deirtear “tá cuma néata air”, tarraing an aird ar ais ar na critéir scríofa.
- **An chéad tástáil i gcoinne na gcritéar:** Cuir na grúpaí le chéile de réir an chineáil faidhbe atá acu (foscadán / bacainn / seastán / siorradh) agus eagraigh sealanna gearra leis an trealamh roinnte. Siúil timpeall ag fiafraí cén critéar atá i gceist, cad a áirítear mar phas, agus cad a fhanann mar an gcéanna. Faireann na grúpaí atá ag fanacht ar chothroime na tástála, seachas a bheith ag comhrá. Ná déantar aon athrú ar an dearadh i lár na tástála; breacann siad nótaí ar an leathanach tástála de réir mar a théann siad ar aghaidh.
- **An fhianaise a thaifeadadh:** Seicphointe cúig nóiméad, sin an méid: líon na bearnaí, déan idirdhealú idir breathnóireacht agus tuairim, cuir réalta le hais an chritéir is laige. Mura bhfuil scríofa ag grúpa ach “bhí sé go maith”, cuir ar ais iad chun tomhas nó breathnóireacht nithiúil amháin a fháil, agus ansin bog ar aghaidh díreach chuig an bhfeabhsú.
- **Feabhas amháin a chur air agus é a aththástáil:** Ná ceadaigh ach athrú amháin (an bonn a leathnú, taca amháin a chur leis, bearna sa díon a dhúnadh le téip, imeall a ardú). Thart ar naoi nóiméad don fheabhsú ag na boird, agus naoi nóiméad don aththástáil ag na stáisiúin chéanna leis an modh céanna. Breactar an aththástáil agus conclúid ghearr ar an leathanach torthaí. Is fianaise innealtóireachta í aththástáil mhacánta fiú má theipeann uirthi.
- **An dearadh agus an fhianaise a chur i láthair:** Cuir na grúpaí ina bpéirí agus tugtar nóiméad amháin do gach grúpa le roinnt (an fhadhb agus an t-úsáideoir, critéar amháin, fianaise ón gcéad tástáil, feabhas amháin, an aththástáil). Coinnigh na leideanna ón gcárta cur i láthair ar an scáileán. Iarr ar dhá nó trí phéire píosa 30–40 soicind a roinnt leis an rang ar fad, agus ansin fiafraigh díobh ar bhain siad úsáid as fianaise nó nár bhain siad úsáid ach as tuairim.

Cad ba chóir a bheith le feiceáil

Comhlíonann toradh láidir critéir scríofa na treorach (nó tagann sé níos gaire dóibh), le nótaí macánta ‘comhlíonta / gan chomhlíonadh’ mar aon le tomhas nó breathnóireacht shoiléir, athrú amháin atá nasctha leis an gcritéar is laige, agus tástáil eile leis an modh céanna. Is minic a thagann “pasanna” a chuireann iontas ort ó athrú ar airde an doirte, ar an ualach nó ar an mbrú; déan an tástáil arís leis an modh a úsáideadh sa chéad tástáil. Is fianaise bhailí í teip shoiléir tar éis athrú amháin, agus ní comhartha í ar thionscadal lag.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **“Tá cuma néata / dheas air, mar sin tá pas aige.”** Dírígh an aird ar ais ar an Treoir Dearaidh: cén critéar scríofa a chomhlíon sé sin, agus cad a chonaic sibh, cad a chomhair sibh nó cén t-am a thomhais sibh? Iarr orthu an tseiceáil sin a athdhéanamh sula ndeir siad gur pas é.
- **“Deiseoimid an bonn, an díon agus na taobhanna ar fad in éineacht.”** Cuir stop leis an atógáil. Fiafraigh cén chuid amháin a gcuireann fianaise na chéad tástála an locht uirthi, ná ceadaigh ach an t-athrú sin, agus ansin iarr orthu aththástáil a dhéanamh ionas go mbeidh a fhios acu cad a chabhraigh.
- **“Is é an fhianaise an rud a raibh súil againn leis.”** Taispeáin líne shamplach ó dhialann: “choinnigh sé 8 leicneán sular lúb sé” i gcomparáid le “sílím go bhfuil sé láidir”. Cuir na grúpaí nach bhfuil acu ach tuairimí ar ais chun breathnóireacht nithiúil amháin a fháil.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Cuireann siad tic le gach critéar, comhlíonta / gan chomhlíonadh, le nóta gearr breathnóireachta amháin; cabhraíonn bord an mhúinteora leo an modh céanna a shocrú le haghaidh an doirte, an ualaigh nó an amaithe.	• Cuireann siad toradh tomhaiste leis (am, líon, fad) nuair a cheadaíonn an critéar é, agus ainmníonn siad mionsonra amháin den tástáil chothrom a coinníodh mar an gcéanna.	• Déanann siad measúnú criticiúil an raibh an aththástáil ag teacht go hiomlán leis an gcéad mhodh, agus molann siad an chéad athrú aonair eile a thriailfeadh innealtóir.

Nasc traschuraclaim

Nasc le teanga ó bhéal sa Bhéarla: cainteanna struchtúrtha nóiméad amháin faoi fhianaise, ag baint úsáide as na leideanna ón gcárta cur i láthair.